

Príloha č. 21 – Výhovný poradca

Kompetenčný profil

Oblasti	Kompetencie
1. Žiak	1.1 Identifikovať vývinové a individuálne charakteristiky žiaka 1.2 Identifikovať psycho-fyzické a sociálne faktory učenia a správania sa žiaka 1.3 Identifikovať sociokultúrny kontext vývinu žiaka
2. Výhovno-poradenský proces	2.1 Ovládať obsah špecializácie výhovného poradcu 2.2 Plánovať a projektovať výhovno-poradenskú činnosť 2.3 Realizovať výhovné poradenstvo 2.4 Hodnotiť priebeh a výsledky výhovného poradenstva
3. Profesionálny rozvoj	3.1 Plánovať a realizovať sebarozvoj 3.2 Stotožniť sa s rolou výhovného poradcu školou

Oblasť 1. Žiak

Kompetencia: 1.1 Identifikovať vývinové a individuálne charakteristiky žiaka	
<i>Požadované vedomosti</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poznať zákonitosti psychického vývinu žiaka príslušného vekového obdobia ▪ poznať špecifiká osobnostného, vzdelávacieho, sociálneho a profesionálneho kariérového vývinu žiaka ▪ poznať individuálne vývinové odchýlky žiakov ▪ poznať metódy na identifikáciu vývinových porúch žiaka
<i>Požadované spôsobilosti</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ identifikovať individuálne charakteristiky a vývinové odchýlky žiaka
<i>Preukázanie kompetencií</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ na základe odporúčania triedneho učiteľa, zákonného zástupcu, resp. iných pedagogických a odborných zamestnancov identifikuje problémy v:

	<ul style="list-style-type: none"> • osobnostnom, • vzdelávacom, • sociálnom, • kariérovom vývine žiaka <ul style="list-style-type: none"> ▪ identifikuje požiadavky žiaka na základe osobného kontaktu, záujmu, iniciatívy žiaka, ▪ vyhľadáva žiakov s vývinovými špecifikami a odchýlkami s využitím dotazníkov, depistáže, rozhovorov, schránok dôvery a pod. ▪ interpretuje výsledky pedagogickej diagnostiky a vyvodí závery pre výchovné poradenstvo
<p>Kompetencia: 1.2 Identifikovať psycho-fyzické a sociálne faktory učenia a správania sa žiaka</p>	
<p><i>Požadované vedomosti</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poznať individuálne odchýlky učenia a správania sa žiakov ▪ poznať problematiku zdravotného oslabenia, znevýhodnenia a postihnutia žiakov ▪ poznať štýly učenia sa žiakov ▪ poznať metódy a nástroje pedagogickej diagnostiky na identifikáciu psycho-fyzických a sociálnych faktorov učenia a správania sa žiakov
<p><i>Požadované spôsobilosti</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ identifikovať kariérový vývin (predpoklady ďalšieho kariérového vývinu, schopnosti, študijno-profesijné záujmy žiakov) ▪ identifikovať učebný štýl a individuálne výchovno-vzdelávacie potreby žiakov (intaktní žiaci, žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami)
<p><i>Preukázanie kompetencií</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ s využitím metód a nástrojov pedagogickej diagnostiky identifikuje individuálne odchýlky učenia a správania a príčiny problémov v učení a správaní sa žiakov <ul style="list-style-type: none"> • na základe podnetu od triedneho učiteľa, zákonného zástupcu, resp. iných pedagogických a odborných zamestnancov,

	<ul style="list-style-type: none"> • na základe osobného kontaktu, záujmu , iniciatívy žiaka, • na základe vlastných zistení, <ul style="list-style-type: none"> ▪ spolupracuje s pedagogickými zamestnancami pri identifikácii individuálnych charakteristík žiaka. ▪ interpretuje výsledky pedagogickej diagnostiky a vyvodí závery pre výchovné poradenstvo. Pravidelne konzultuje zistenia so zákonnými zástupcami žiaka.
Kompetencia: 1.3 Identifikovať sociokultúrny kontext vývinu žiaka	
<i>Požadované vedomosti</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poznať špecifiká sociokultúrneho prostredia, ktoré ovplyvňuje vývin žiaka
<i>Požadované spôsobilosti</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ identifikovať individuálne charakteristiky žiaka vychádzajúce z jeho sociokultúrneho prostredia
<i>Preukázanie kompetencií</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ s využitím metód a nástrojov pedagogickej diagnostiky identifikuje špecifiká širšieho a užšieho sociálneho a kultúrneho prostredia (komunita, etnická skupina, rovesnícka skupina, rodina a pod.), sociálno-psychologické vzťahy jednotlivca v skupine, vplyvy moderných informačných digitálnych technológií a masmédií na žiaka <ul style="list-style-type: none"> • na základe podnetu od triedneho učiteľa, spolužiak resp. iných pedagogických a odborných zamestnancov, zákonného zástupu, • na základe osobného kontaktu, záujmu , iniciatívy žiaka, • na základe vlastných zistení ▪ interpretuje výsledky pedagogickej diagnostiky a vyvodí závery pre výchovné poradenstvo.

Oblasť 2. Výchovno-poradenský proces

Kompetencia: 2.1 Ovládať obsah špecializácie výchovného poradcu	
<i>Požadované</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poznať teoretické východiská výchovného poradenstva

<i>vedomosti</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poznať interdisciplinárne väzby aplikovaných vedných odborov využívaných vo výchovnom poradenstve ▪ poznať trendy výchovného poradenstva v európskom kontexte ▪ poznať všeobecne záväzné právne predpisy súvisiace s výkonom práce výchovného poradcu ▪ poznať základnú dokumentáciu súvisiacu s prácou výchovného poradcu ▪ poznať možnosti spolupráce s inými odborníkmi a inštitúciami v oblasti odbornej starostlivosti o jednotlivca a skupinu ▪ poznať základné charakteristiky systému dvojítych kariér v športe pre prípady žiakov – vrcholových športovcov
<i>Požadované spôsobilosti</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ aplikovať teoretické poznatky v praxi ▪ uplatňovať poznatky o dvojítych kariérach v športe v prípadoch žiakov – vrcholových športovcov ▪ uplatňovať právne normy ▪ využívať počítačové aplikácie a interaktívne poradenské programy
<i>Preukázanie kompetencií</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ aplikuje teoretické poznatky v závislosti od typu problému a potrieb žiaka ▪ dodržiava právne normy a využíva ich v poradenskom procese ▪ poskytuje špecializované poradenstvo pedagogickým a odborným zamestnancom, zákonným zástupcom v oblasti optimalizácie osobnostného, vzdelávacieho, kariérového a sociálneho vývinu žiaka ▪ vedie dokumentáciu súvisiacu s prácou výchovného poradcu ▪ pracuje s počítačovými aplikáciami a interaktívnymi poradenskými programami
Kompetencia: 2.2 Plánovať a projektovať výchovno-poradenskú činnosť	
<i>Požadované vedomosti</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poznať teoretické východiská plánovania a projektovania výchovno-poradenského procesu
<i>Požadované</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ plánovať a projektovať výchovno-poradenský proces v súlade so školským vzdelávacím programom a

<i>spôsobilosti</i>	<p>individuálnymi potrebami žiakov</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vymedziť ciele riešenia problémov v učení a správaní žiaka ▪ zvoliť vhodnú stratégiu výchovno-poradenského pôsobenia vychádzajúc z poznania žiaka a skupiny žiakov ▪ stanoviť prognózu účinnosti výchovno-poradenského pôsobenia
<i>Preukázanie kompetencií</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ plánuje vlastnú výchovno-poradenskú činnosť (ročný plán činnosti výchovného poradcu) ▪ plánuje a projektuje špecifickú individuálnu a skupinovú výchovno-poradenskú činnosť ▪ spolu so žiakom, zákonným zástupcom, pedagogickými a odbornými zamestnancami definuje ciele poradenskej činnosti ▪ spolupracuje s pedagogickými a odbornými zamestnancami pri návrhu individuálnych podmienok pri výchove a vzdelávaní žiakov, ktorých špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z ich vývinu v sociálne znevýhodnenom prostredí ▪ plánuje depistáž a prieskumy vyplývajúce z aktuálnych potrieb školy ▪ spolupracuje pri tvorbe projektov prevencie sociálno-patologických a iných negatívnych javov v škole ▪ spolupracuje pri plánovaní aktivít poradných orgánov školy (predmetové komisie, metodické združenia, pedagogická rada, rodičovská rada a pod.) ▪ flexibilne reaguje na podnety a ponuky z vonkajšieho prostredia (napr. projektové výzvy, dobrovoľnícke aktivity a pod.) a implementuje, resp. iniciuje ich implementáciu do plánov
Kompetencia: 2.3 Realizovať výchovné poradenstvo	
<i>Požadované vedomosti</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poznať možnosti spolupráce so zákonnými zástupcami a zložkami poradenského systému výchovného poradenstva a prevencie ▪ poznať sieť spolupracujúcich organizácií, inštitúcií a iných odborníkov
<i>Požadované spôsobilosti</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ realizovať individuálne a skupinové poradenstvo a konzultácie ▪ koordinovať spoluprácu pedagogických zamestnancov, odborných zamestnancov, zákonných zástupcov

	a iných odborníkov v rámci školy i mimo nej
<i>Preukázanie kompetencií</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ monitoruje, eviduje a vyhodnocuje informácie o žiakoch pre potreby výchovného poradenstva (napr. poruchy učenia a správania, individuálna integrácia, sociálne prostredie a pod.) ▪ realizuje základné poradenské prístupy: <ul style="list-style-type: none"> • vstupný, diagnostický, poradenský rozhovor, • pozorovanie, • volí a aplikuje vhodné poradenské metódy vo vzťahu k charakteru problému jednotlivca a skupiny ▪ využíva sieť inštitúcií a odborníkov pri poradenskej a konzultačnej činnosti ▪ informuje žiakov, triedy, pedagogických a odborných zamestnancov, zákonných zástupcov o aktuálnych výchovno-poradenských aktivitách, možnostiach, programoch a pod. ▪ vedie databázu a spracováva údaje pre potreby prijímacieho konania na vyšší typ školy a pre trh práce ▪ vedie požadovanú dokumentáciu
Kompetencia: 2.4 Hodnotiť priebeh a výsledky výchovného poradenstva	
<i>Požadované vedomosti</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poznať teoretické východiská hodnotenia výchovno-poradenskej činnosti
<i>Požadované spôsobilosti</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stanoviť kritériá hodnotenia priebehu a výsledkov výchovno-poradenskej činnosti ▪ vyvodiť závery z hodnotenia a uskutočniť korekcie
<i>Preukázanie kompetencií</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ hodnotí plnenie ročného plánu výchovno-poradenskej činnosti ▪ hodnotí splnenie cieľov individuálnych projektov práce s jednotlivcom a skupinou podľa stanovených kritérií úspešnosti výchovno-poradenskej činnosti ▪ hodnotí účinnosť poradenstva, konzultácií a prevencie ▪ hodnotí spoluprácu s triednym učiteľom, pedagogickými a odbornými zamestnancami, zákonnými

	<p>zástupcami, odborníkmi a inými inštitúciami</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ interpretuje výsledky hodnotenia a koriguje výchovno-poradenskú činnosť na základe zistení ▪ poskytuje podklady (informácie) pre hodnotiacu správu školy za príslušný školský rok
--	---

Oblasť 3. Profesionálny rozvoj

Kompetencia: 3.1 Plánovať a realizovať svoj profesionálny rast a sebarozvoj	
<i>Požadované vedomosti</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poznať svoje osobné dispozície a limity, hodnoty, silné a slabé stránky a dokázať ich využiť vo výchovnom poradenstve ▪ poznať trendy vývoja spoločnosti a trendy v oblasti výchovy, vzdelávania a odbornej starostlivosti o jednotlivca a skupinu
<i>Požadované spôsobilosti</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stanoviť si ciele sebarozvoja profesionálnych kompetencií výchovného poradcu a naplňovať ich
<i>Preukázanie kompetencií</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ reflektuje a priebežne vyhodnocuje úroveň svojich špecializovaných kompetencií v kontexte profesionálneho štandardu ▪ reflektuje a hodnotí vlastnú činnosť výchovného poradcu ▪ využíva spätnú väzbu od pedagogických a odborných zamestnancov, žiakov, zákonných zástupcov a pod. pre svoj ďalší profesionálny rast a sebarozvoj ▪ na základe reflexie a sebareflexie vypracuje a realizuje plán osobného a profesionálneho rozvoja ▪ využíva možnosti a rôzne formy celoživotného vzdelávania
Kompetencia: 3.2 Stotožniť sa s rolou špecialistu a školou	
<i>Požadované vedomosti</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poznať poslanie a ciele školy
<i>Požadované</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stotožniť sa s poslaním víziou a deklarovými hodnotami školy

<i>spôsobilosti</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vystupovať ako reprezentant výchovného poradenstva a školy ▪ stotožniť sa s rolou výchovného poradcu ▪ správať sa v súlade s etikou práce výchovného poradcu
<i>Preukázanie kompetencií</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vystupuje ako reprezentant výchovného poradenstva:<ul style="list-style-type: none"> • vo vzťahu k pedagogickým a odborným zamestnancom, zákonným zástupcom a ďalším partnerom školy, • vo vzťahu k verejnosti ▪ iniciuje a poskytuje podklady pre zapracovanie aktuálnych všeobecne záväzných právnych predpisov a metodických usmernení do interných dokumentov školy ▪ koordinuje spoluprácu s triednymi učiteľmi, koordinátorom prevencie, pedagogickými a odbornými zamestnancami, sociálnymi partnermi školy a odbornými inštitúciami ▪ účinne komunikuje s partnermi školy ▪ spolupracuje pri tvorbe školského vzdelávacieho programu, interných metodických materiálov, pokynov pre pedagogických a odborných zamestnancov a pod. ▪ podieľa sa na tvorbe a realizácii autoevalvačného plánu školy ▪ spolupracuje:<ul style="list-style-type: none"> • s poradnými orgánmi školy, • s výchovnými poradcami škôl vyššieho, resp. nižšieho stupňa, • so zariadeniami výchovného poradenstva a prevencie a ďalšími zložkami poradenského systému, • s vedením školy pri tvorbe a realizácii hodnotiaceho systému zamestnancov ▪ prezentuje vlastné odborné skúsenosti na odborných fórach, v médiách ▪ pozitívne ovplyvňuje kultúru školy